

Marjo Vissers-Kuijpers

voorzitter raad van bestuur VGZ

HET GRAS IS NIET GROENER....

In januari reisden we met een groep zorgbestuurders af naar Parijs om te leren van aspecten van de zorg in Frankrijk en van elkaar. Wat bij thuiskomst vooral is blijven hangen is de gedachte dat we in Nederland erg voorop lopen met passende zorg, met het sturen op toegankelijkheid EN betaalbaarheid, en met het samenspel tussen overheid, financiers en het veld; we gaan zelfs samen op reis om ons te laten inspireren.

Gedeelde uitdagingen, andere realiteit

De demografische situatie in Frankrijk is vergelijkbaar met die in Nederland. Een ouder wordende bevolking gecombineerd met een gebrek aan personeel, zodat het lastig wordt om de zorg op hetzelfde niveau te houden. In Frankrijk is een groot verschil in kwaliteitsniveau of aanpak van zorg tussen stad en platteland te zien. Een dergelijk groot verschil zouden wij in Nederland niet acceptabel vinden. Dan is ons gras duidelijk groener.

De urgentie om iets te doen aan voldoende capaciteit in de zorg is ook in Frankrijk hoog, al leek dat in Parijs niet zo expliciet gevoeld. Pas als we het nadrukkelijk vroegen, werd het erkend als een probleem. Ook een opvallend verschil was dat veld en overheid in een soort betaalbaarheidscrisis zaten. Kaders werden behoorlijk overschreden en daar was beleidsmatig geen oplossing voor. Deze kloof tussen kader en realisatie bestond al lang, wat zorgt voor grote financiële zorgen bij ziekenhuisdirecteuren. Ook hier is het gras in Nederland duidelijk groener.

Gelijke toegang als uitgangspunt

In de inleiding over het Franse stelsel hoorden we dat maar liefst 24% van de zorg geleverd wordt door for-profit instellingen, waar je tegen bijbetaling of met bijverzekering terecht kan. Dat is in Nederland echt ondenkbaar. We vinden dat iedereen een gelijke kans op geleverde zorg moet hebben. Dat is overigens nog wat anders dan een gelijke kans op gezondheid; een slag die we absoluut nog moeten maken.

Kwaliteit van leven centraal

Een sessie over geriatrische oncologie liet zien dat passende zorg begint bij echt kijken naar de patiënt. Welke criteria bepalen een effectieve behandeling of dosering met zo min mogelijk bijwerkingen? Op onze vraag of bij zeer kwetsbare patiënten soms bewust niet wordt behandeld maar ingezet op welzijn, werd een duidelijk verschil zichtbaar: in Frankrijk geldt “alles wat kan, doen we”, terwijl in Nederland vaker wordt gekozen voor kwaliteit van leven.

Innovatie; herkenning en inspiratie

Een van de bezoeken bracht ons bij het American Hospital of Paris. Oorspronkelijk gericht op het leveren van zorg aan Amerikanen wonend in Frankrijk, behandelen zij inmiddels patiënten van alle nationaliteiten. Het bezoek stond in het teken van generatieve AI en PGO's. Net als in Nederland zijn de verwachtingen hooggespannen. Tegelijkertijd beseften we dat een deel van deze ontwikkelingen in Nederland al tijden wordt toegepast.

Health Care System Performance Rankings

	AUS	CAN	FRA	GER	NETH	NZ	SWE	SWIZ	UK	US
OVERALL RANKING	1	7	5	9	2	4	6	8	3	10
Access to Care	9	7	6	3	1	5	4	8	2	10
Care Process	5	4	7	9	3	1	10	6	8	2
Administrative Efficiency	2	5	4	8	6	3	7	10	1	9
Equity	1	7	6	2	3	8	—	4	5	9
Health Outcomes	1	4	5	9	7	3	6	2	8	10

In het eeuwenoude ziekenhuis Hôtel Dieu, tegenover de Notre Dame, zagen we een aanpak waar Nederland van kan leren. Voor een breed netwerk van ziekenhuizen rondom Parijs is daar een innovatiehub ingericht, waar experimenten in zorgpaden, digitalisering en AI worden opgezet. Door inclusie van alle ziekenhuizen uit het netwerk worden resultaten over een brede populatie sneller zichtbaar; wat werkt wel en wat niet. Het opschalen van de werkzame elementen is, net als bij ons, nog in ontwikkeling. Het bundelen van innovaties in één hub, het transparant maken van resultaten en het versneld testen en voorbereiden op brede implementatie, voorkomt dat we telkens opnieuw het wiel uitvinden en vergroot de impact. Iets om te kopiëren dus.

Stevige basis in Nederland

Terug in eigen land moeten we constateren dat het zo slecht nog niet gaat in Nederland. Volgens het Commonwealth Fund staan we op nummer 2 in een recent onderzoek naar zorgsystemen en in het laatste OECD-onderzoek geeft maar 0,6% van de mensen aan dat ze niet de zorg konden krijgen die ze nodig achtten. Cijfers waar we trots op mogen zijn. Het gras is elders niet groener, we hebben alle ingrediënten om de zorg samen toegankelijk, betaalbaar en duurzaam te maken. Goeie grond zagezegd, voor een prachtig groen gazonnetje. Mooier dan bij de burens. ○

*“Alles doen wat kan,
versus kiezen voor
kwaliteit van leven.”*